Dosarul nr. 2c-15/2023
2-23087284-15-2c-19062023

H O T Ă R Â R E
*în numele Legii*

21 decembrie 2023 or. Cantemir

Judecătoria Cahul (*sediul Cantemir)*
Instanţa compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul
Mihail Osadcii,
Grefier Ina Botez,

În lipsa: reprezentantului reclamantului S.R.L. ”Zagolar”, avocatei Pascal Iuliana, împuternicită prin Mandat Seria MA nr. 1947596 din 06 iunie 2023 și reprezentantului pârâtului Primăriei satului Goteşti, r-nul Cantemir, legal citați,

în sediul instanței, în ședință publică, desfășurată în limba română, în procedură contencioasă a judecat pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către reprezentantul reclamantului S.R.L. ”Zagolar”, avocatei Pascal Iuliana împotriva Primăriei satului Goteşti, r-nul Cantemir, cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată,

A C O N S T A T A T:

**Argumentele reclamantului expuse în cererea de chemare în judecată.**

La data de 19 iunie 2023, reprezentantul reclamantului S.R.L. ”Zagolar”, avocata Pascal Iuliana, împuternicită prin Mandat Seria MA nr. 1947596 din 06 iunie 2023, a înaintat în cadrul Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir cererea de chemare în judecată împotriva Primăriei satului Goteşti, r-nul Cantemir, cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii, a indicat că, la data de 30.08.2022, între Primăria com. Goteşti şi S.R.L. ”Zagolar” a fost încheiat contractul nr. 63 privind lucrările de protecție împotriva dezastrelor provocate de inundațiile ale pîrîurilor în s. Goteşti. La data de 23.03.2023 a fost încheiat procesul-verbal de recepție la terminarea lucrărilor nr. 01, care prevede la pct. 9 că lucrările de construcție au fost îndeplinite în volum deplin. În asemenea circumstanțe se atestă că prevederile contractuale au fost respectate în totalitate de către S.R.L. ”Zagolar”, motiv pentru care de către Primăria com. Goteşti urma a fi achitată întreaga sumă pentru serviciile prestate.

În legătură cu faptul că nu a fost achitată suma datorată în termenii stabiliți, la data de 12.05.2023, S.R.L. ”Zagolar” a înaintat în adresa Primăriei s. Goteşti o pretenție prin care a solicitat achitarea sumei până la data de 01 iunie 2023. Astfel, la moment suma datoriei Primăriei s. Goteşti față de S.R.L. ”Zagolar” constituie suma de 3 927 217 lei.

Termenul de efectuare da plății a expirat, iar suma de 3 927 217 lei nu a fost achitată. Astfel, în asemenea circumstanțe, ținând cont de faptul că datoria nu a fost achitată la termen, a calculat penalitatea pentru neexecutarea prevederilor contractuale în

mărime de 0,1%, începând cu data de 23.03.2023, care la moment constituie suma de 322 031,79 lei.

Reeşind din cele expuse supra, la moment suma datorată este de 3 927 217 lei.

În baza prevederile alin. (1) art. 775, art. 776, alin. (2) art. 858 lit. e), f) alin. (1) art. 901, alin. (5) art. 901, 942, alin. (1), (2) art. 874, alin. (1) art. 1375 din Codul civil al Republicii Moldova, alin. (1) art. 94, alin. (1)-($1^1$) art. 96, art. 166, 167 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, reieșind din circumstanțele de fapt și de drept expuse supra, solicită admiterea integrală a acțiunii, încasarea din contul pârâtei Primăria s. Goteşti în beneficiul reclamantei S.R.L. ”Zagorlar” a sumei datoriei în mărime de 3 927 217 lei, încasarea din contul pârâtei Primăria s. Goteşti în beneficiul reclamantei S.R.L. ”Zagorlar” a penalității în mărime de 322 031,79 lei, încasarea din contul pârâtei Primăria s. Goteşti în beneficiul reclamantei S.R.L. ”Zagorlar” a cheltuielilor de judecată suportate în proces și anume, a cheltuielilor privind serviciile de asistență juridică în mărime de 20 000 lei și a cheltuielilor privind taxa de stat în mărime de 50 000 lei, precum și examinarea cererii de chemare în judecată în lipsa reclamantei S.R.L. ”Zagorlar” şi a reprezentantului acesteia, avocatul Pascal Iuliana în cazul neprezentării în ședința de judecată.

La data de 24 octombrie 2023, reprezentantul reclamantului S.R.L. ”Zagolar”, avocata Pascal Iuliana, împuternicită prin Mandat Seria MA nr. 1947596 din 06 iunie 2023, a înaintat în cadrul Judecătoriei Cahul (sediul Cantemir) cererea de concretizare a pretențiilor asupra cererii de chemare în judecată împotriva Primăriei satului Goteşti, r-nul Cantemir, cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată, prin care a invocate că, pe rolul Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, se află cererea de chemare în judecată depusă de către S.R.L. ”Zagorlar” împotriva Primăriei s. Goteşti.

Susține că, la data de 30.08.2022, între Primăria s. Goteşti şi S.R.L. ”Zagorlar” a fost încheiat contractul nr. 63 privind lucrările de protecție împotriva dezastrelor provocate de inundațiile ale pîrîurilor în s. Goteşti. La data de 23.03.2023, a fost încheiat procesul-verbal de recepție la terminarea lucrărilor nr. 01, care prevede la pct. 9 că lucrările de construcție au fost îndeplinite în volum deplin, astfel, Primăria com. Goteşti trebuia să achite către S.R.L. ”Zagorlar” suma de 3 927 217, 00 lei pentru serviciile prestate, anume lucrările de protecție împotriva dezastrelor provocate de inundațiile ale pîrîurilor în s. Goteşti.

Menționează, că la data de 24.08.2023, Primăria s. Goteşti a achitat către S.R.L. ”Zagorlar” suma de 1 955 438, 43 lei, iar suma restantă la data de 24.10.2023 este de 1 971 778, 57 lei, adăugând despre faptul că, penalitatea de întârziere este suma de 322 031,79 lei.

În baza prevederile alin. (1) art. 775, art. 776, alin. (2) art. 858 lit. e), f) alin. (1) art. 901, alin. (5) art. 901, 942, alin. (1), (2) art. 874, alin. (1) art. 1375 din Codul civil al Republicii Moldova, alin. (1) art. 94, alin. (1)-($1^1$) art. 96, art. 166, 167 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, reieșind din circumstanțele de fapt și de drept expuse supra, solicită admiterea integrală a acțiunii, încasarea din contul pârâtei Primăria s. Goteşti în beneficiul reclamantei S.R.L. ”Zagorlar” a sumei datoriei în mărime de 1 971 778, 57 lei, încasarea din contul pârâtei Primăria s. Goteşti în beneficiul reclamantei S.R.L. ”Zagorlar” a penalității în mărime de 322 031,79 lei, încasarea din contul pârâtei Primăria s. Goteşti în beneficiul reclamantei S.R.L. ”Zagorlar” a cheltuielilor de judecată suportate în proces cheltuieli privind serviciile de asistență juridică în mărime de 20 000 lei, cheltuieli privind taxa de stat în mărime de 50 000 lei, precum și examinarea cererii de chemare în judecată

în lipsa reclamantei S.R.L. ”Zagorlar” şi a reprezentantului acesteia, avocatul Pascal Iuliana în cazul neprezentării în ședința de judecată.

**Argumentele participanților la proces.**

**Reprezentantul reclamantului S.R.L. ”Zagolar”, avocata Pascal Iuliana,** înștiințată legal despre locul, data şi ora ședinței, nu s-au prezentat în judecată, însă prin cererea de chemare în judecată din 19 iunie 2023 și cererea de concretizare a pretențiilor din data de 24 octombrie 2023, a solicitat examinarea cererii de chemare în judecată în lipsa reclamantei S.R.L. ”Zagorlar” şi a reprezentantului acesteia, avocatul Pascal Iuliana în cazul neprezentării în şedinţa de judecată, astfel, instanța de judecată, în temeiul art. 206 alin. (2), (5) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora.

**Reprezentantul pârâtului Primăriei s. Goteşti,** înștiințat legal despre locul, data şi ora ședinței, nu s-a prezentat în judecată şi nu a comunicat instanţei motivul neprezentării precum și nu a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, astfel, instanța de judecată, în temeiul art. 206 alin. (3) Cod de procedură civilă, a considerat posibilă examinarea cauzei civile în lipsa acestuia, or, la data de 19 iulie 2023, pârâtul a recepționat copia acțiunii, cunoaște despre faptul că a fost înaintată o acțiune civilă împotriva sa, însă în termenul stabilit din instanța de judecată nu a depus referință.

**Aprecierea instanței de judecată.**

**S**tudiind materialele dosarului şi înscrisurile administrate, judecătorul concluzionează că cererea de chemare în judecată înaintată de reprezentantul reclamantului S.R.L. ”Zagolar”, avocatei Pascal Iuliana împotriva Primăriei satului Goteşti, r-nul Cantemir, cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată, urmează a fi admisă parțial din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 118 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, *Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate*.

Din textul art. 121 Cod de procedură civilă, rezultă că, *Instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului*.

Potrivit art. 130 alin. (1)-(2) Cod de procedură civilă, *Instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege şi nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor*.

Conform art. 239 Cod de procedură civilă, *Hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată*.

Conform art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, *La deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă*

*pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii*.

Potrivit art. 241 alin. (1) Cod de procedură civilă, prevede expres că, *Instanţa judecătorească adoptă hotărîrea în numele legii*.

Iar potrivit art. 241 alin. (5) Cod de procedură civilă, indică că, *În motivare se indică: circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa*.

Hotărîrea judecătorească trebuie să corespundă tuturor normele de drept, să fie clară, înţeleasă de părţile implicate în litigiu şi să răspundă în mod sigur şi expres la toate cererile şi obiecţiile formulate de reclamant şi pârât (Principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84) 5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcţionării justiţiei, adoptate de Comitetul Miniştrilor al Consiliului Europei la 28.02.1984).

În sensul art. 6 §1 din CoEDO, instanțele de judecată trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse judecării. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți. Se accentuează că, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din CoEDO, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei diferite spre soluționare.

Conform unei jurisprudențe constante degajate de CtEDO, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se pronunța în hotărâri asupra tuturor cerințelor 10 acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (spețа Garcia Ruiz contra Spaniei, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

CtEDO a statuat în repetate rânduri necesitatea motivării hotărârilor judecătorești, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar, de asemenea, obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse (spețа Fomin contra Moldovei, hotărârea din 11 octombrie 2011).

Instanța de judecată a constatat situația de fapt potrivit căreia, între **pârâtul – Primăria satului Goteşti, raionul Cantemir,** în calitate de autoritate contractantă și **reclamantul – S.R.L. „Zagorlar”** în calitate de contractor, au convenit în cadrul proiectului „Lucrări împotriva dezastrelor provocate de inundațiile ale pârâurilor în s. Goteşti”, finanțat de Uniunea Europeană prin Acordul-cadrul dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Comunităților Europene privind aistența externă, semnat la Bruxelles la 11 mai 2006, ratificat prin Legea nr. 426/2006 și intrat în vigoare la 11 iunie 2012, având ca **obiect efectuarea lucrărilor de protecție împotriva dezasterelor provocate de inundațiile ale pârâurilor în s. Goteşti,** și anume realizarea lucrărilor de protecție dezasterelor provocate de inundațiile ale pârâielor în comuna Goteşti din raionul

Cantemir, încheierea **contractului de prestare servicii nr. 63**, semnat de către părți la data de **30 august 2022.**

La fel, Instanța de judecată, constată că, autoritatea contractantă – **pârâtul – Primăria satului Goteşti, raionul Cantemir,** s-a angajat să plătească contractantului **– reclamantul – S.R.L. „Zagorlar”,** sub formă de retribuție pentru executarea și finalizarea lucrărilor la care a fost angajat și reparația oricător vicii aferente o sumă în valoare de **6 213 440, 00 MDL (lei)**, sau orice altă sumă care poate deveni pratibilă în conformitate cu prevederile Contractului la momentele și în modul prescrise de Contract.

Totodată, Instanța de judecată, constată și faptul că, **contractantul – reclamantul – S.R.L. „Zagorlar”,** s-a obligat să respecte graficul de execuție a lucrărilor, aprobat de Beneficiar, în caz contrar, în cazul neexecutării în termen a lucrărilor prevăzute în grafic, din culpa Antreprenorului, Beneficiarul va fi în drept să aplice o penalitate în mărime de 0,1 % pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 10%, din costul devizelor neexecutate conform graficului probat de ambele părți.

Potrivit **procesului-verbal de recepție la terminarea lucrărilor nr. 1 din 23 martie 2023,** anexă nr. 1 a Regulamentului de recepție a lucrărilor de construcții și a echipamentelor instalate, Comisia de recepție formată din președintele comisiei – Bolocan Romeo – primarul com. Goteşti și membrii comisiei, au constatat că:

1) din documentația scrisă și desenată, care trebuia prezentată, au lipsit sau sunt incomplete piesele cuprinse în lista – anexă nr. 1;
2) lucrările cuprinse în lista – anexă nr. 2 nu au fost executate;
3) în lucrările, cuprinse în lista – anexă nr. 3, nu s-au respectat prevederile proiectului,

Totodată, comisia de recepție, în urma constatărilor făcute, **au propus** – „принять выполненные работы” (traducere: „acceptă munca terminată”), **motivând propunerea făcută prin** „завершение строительных работ” (traducere: „finalizarea lucrărilor de construcție”) și **recomandând următoarele**: „ввод в эксплуатацию завершенного обьекта” (traducere: „punerea în funcțiune a unei instalații finalizate”).

La fel, **Agenția pentru Supraveghere Tehnică, a ajuns la concluzia** – „Строительные работы выполнены в полном обьеме. Обьект использовать по назначению” (traducere: „Lucrările de construcție au fost finalizate în totalitate. Utilizarea obiectului în scopul propus”).

Potrivit **concluziei S.R.L. „Sud-Terra”** (firma care a elaborat documentația de proiectare și estimare pentru proiect) privind finalizarea lucrărilor de construcție nr. 1 din 03 aprilie 2023, **au recomandat** „darea în exploatare a obiectului”.

Din materialele cauzei, rezultă că, reclamantul **– S.R.L. „Zagorlar”** şi-a onorat obligațiile contractuale, fapt demonstrat prin procesului-verbal de recepție la terminarea lucrărilor nr. 1 din 23 martie 2023 și concluziei S.R.L. „Sud-Terra” privind finalizarea lucrărilor de construcție nr. 1 din 03 aprilie 2023, care atestă că a au fost efectuate lucrările de protecție împotriva dezasterelor provocate de inundațiile ale pârâurilor în s. Goteşti, conform proiectului și contractului încheiat între părți (f. d. 12-57, 58-62, 63).

Potrivit materialele anexate, și anume a actelor de verificare a decontărilor între autoritatea constractantă (pârât) și contractant (reclamant), și a facturilor prezentate, rezultă că în perioada 19.08.2022 – 23.03.2023, a fost achitată suma de 3 274 098, 00 MDL (lei) prin transfer bancar, iar suma restantă a rămas suma de 3 927 271, 00 MDL (lei) (f. d. 64-68, 76, 77, 78-81).

Totodată, potrivit înscrisurilor prezente la materialele cauzei, la data de 12 mai 2023, **reclamantul – S.R.L. „Zagorlar”** a înaintat o pretenție către **pârâtul – Primăria satului Goteşti, raionul Cantemir,** prin care a solicitat să-și onoreze obligațiile contractuale până la data de 01 iunie 2023, invocându-se că, în caz contrar va acționa în judecată cu privire la încasarea datoriei și a penalității prevăzute în contract (f. d. 69), pretenția respectivă, a fost comunicată **pârâtului – Primăria satului Goteşti, raionul Cantemir,** la data de 13 mai 2023, prin prin expedierea electronică în adresa acesteia (f. d. 71), iar potrivit informării readresate reclamantului nr. 115 din 17 mai 2023, **pârâtul – Primăria satului Goteşti, raionul Cantemir,** a comunicat **reclamantului – S.R.L. „Zagorlar”** că, conform contractului nr. 63 din 30.08.2022 și în baza actului de verificare din data de 01.05.2023, constituie **3 927 217 (trei milioane nouă sute douăzeci și șapte mii două sute șaptesprezece) lei,** aducând la cunoștință că, proiectul transfrontalier conform decizie nr. 51.207/27.04.2023 este *suspendat* pe perioada 24.03.2023 – 23.08.2023, motiv pentru care nu poate efectua nici un transfer financiar, anexând decizia de suspendare a proiectului (f. d. 72).

Potrivit art. 9 alin. (1), și alin. (2) lit. a) din Codul civil, *Drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. Drepturile şi obligaţiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice*.

Potrivit art. 10 din Codul civil, stabilește că, *Persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă pînă la proba contrară. Neexercitarea de către persoanele fizice şi juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege*.

În conformitate cu prevederile art. 774 alin. (1) din Codul civil, *În virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face*.

Prevederile art. 775 alin. (1) din Codul civil, stabilesc că, *Debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei*.

Relevant, instanța reține și prevederile art. 776 din Codul civil, care expres indică că, *Obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii*.

Potrivit prevederilor art. 858 alin. (1) și (2) din Codul civil, se arată că, *Temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit*.

Iar potrivit prevederilor art. 861 alin. (2) din Codul civil, se stabilește că, *Dacă datoria de a executa imediat nu rezultă din lege, contract sau din natura obligaţiei, debitorul trebuie să execute obligaţia în termen de 7 zile din momentul primirii facturii sau a unei cereri echivalente din partea creditorului. Introducerea acţiunii în justiţie faţă de debitor se asimilează cererii de executare din partea creditorului*.

Potrivit prevederilor art. 901 alin. (1), (5) din Codul civil, *Atunci cînd, fără justificare, debitorul nu îşi execută obligaţia, creditorul poate, în condiţiile legii şi, după*

*caz, ale contractului, la alegerea sa: a) să ceară executarea silită a obligaţiei; b) să suspende executarea obligaţiei corelative; c) să reducă obligaţia sa corelativă; d) să recurgă la rezoluţiunea contractului; e) să ceară plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin neexecutare; f) să exercite orice alt mijloc juridic de apărare, prevăzut de lege sau contract, pentru realizarea dreptului său încălcat prin neexecutare.*

*Neexecutarea obligaţiei înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligaţiei şi include neexecutarea totală sau parţială a obligaţiei, executarea necorespunzătoare sau cu întîrziere a obligaţiei*.

Totodată, potrivit prevederilor art. 934 alin. (1)-(4) din Codul civil, se stabilește că, *Creditorul are dreptul la despăgubiri pentru întregul prejudiciu cauzat prin neexecutarea obligaţiei, cu excepţia cazului în care debitorul demonstrează că neexecutarea este justificată. Despăgubirile trebuie să acopere doar prejudiciul suferit de creditor care este consecinţa directă şi necesară a neexecutării. Prejudiciul reparat prin despăgubiri cuprinde şi prejudiciul viitor care, în mod rezonabil, s-ar fi produs. Prejudiciul cuprinde prejudiciul patrimonial şi nepatrimonial (moral)*.

Iar prevederile art. 936 din Codul civil, stabilesc că, *Despăgubirile pentru prejudiciul patrimonial cauzat prin neexecutarea obligaţiei reprezintă suma de bani care va pune creditorul, pe cît este posibil, în situaţia în care s-ar fi aflat dacă obligaţia s-ar fi executat în mod corespunzător. Aceste despăgubiri acoperă dauna suferită real (inclusiv cheltuielile suportate şi reducerea valorii bunului) şi profitul ratat de creditor. Creditorului îi revine sarcina de a demonstra mărimea prejudiciului pentru care cere despăgubiri*.

Totodată, prevederile art. 942 alin. (1) și (2) din Codul civil, indică că, *În cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadenţă, creditorul are dreptul la dobîndă de întîrziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenţei plăţii pînă la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispoziţiile legale speciale.*

*Rata dobînzii de întîrziere este egală cu rata prevăzută la art.874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadenţă obligaţia pecuniară era purtătoare de dobîndă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobînzii de întîrziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art.874 cu rata dobînzii prevăzute de contract*.

Conform prevederilor art. 992 alin. (1) și (2) din Codul civil, *Contract este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Contractului îi sînt aplicabile normele cu privire la actul juridic*.

La fel, prevederile art. 993 alin. (1) și (2) din Codul civil, indică că, *Oricine îşi poate alege în mod liber contractantul, dacă legea nu prevede altfel. Părţile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispoziţiilor legale imperative, contracte şi pot stabili conţinutul lor*.

Potrivit prevederilor art. 1375 alin. (1) și (2) din Codul civil, stabilește că, *Prin contractul de prestări servicii, o parte (prestator) se obligă să presteze celeilalte părţi (beneficiar) anumite servicii, iar aceasta se obligă să plătească retribuţia convenită. Obiectul contractului de prestări servicii îl constituie serviciile de orice natură*.

Conform art. 1376 alin. (1) din Codul civil, indică că, *Plata pentru servicii se efectuează după prestarea serviciilor*.

Iar conform prevederilor art. 1379 alin. (1) din Codul civil, stabilește că, *Raporturile din contractul de prestări servicii încetează la expirarea perioadei pentru care au fost stabilite sau la finalizarea prestării serviciului*.

Prevederi relevante speței se regăsesc și în art. 63 al contractului nr. 63 din 30 august 2022, care stabilește că, *în cazul în care are loc o încălcare a contractului, partea vătămată de încălcare are dreptul la daune*.

Totodată, instanța reține și prevederile art. 68 din contractul nr. 63 din 30 august 2022, care stabilește că, *Părțile vor depune toate eforturile pentru a soluționa pe cale amiabilă orice dispută legată de contract care pot apărea între aceştia sau între Supervizor şi Contractant.*

*După ce a apărut o dispută, o parte va notifica cealaltă parte despre litigiu, afirmând-şi poziția asupra litigiului şi orice soluție pe care o are în vedere şi solicită o cauză amiabilă de decontare. Cealaltă parte răspunde la această cerere de soluționare pe cale amiabilă în termen de 30 de zile, afirmându-şi poziția asupra litigiului. Cu excepția cazului în care părțile convin altfel, termenul maxim prevăzut pentru a ajunge la o soluționare pe cale amiabilă este de 120 de zile de la data respectivă a notificării care solicită o astfel de procedură. Dacă o parte nu este de acord cu cealaltă parte de soluționare pe cale amiabilă, dacă o parte nu răspunde la timp la cererea respectivă sau dacă nu se ajunge la o soluționare pe cale amiabilă în termenul maxim, procedura de soluționare pe cale amiabilă este considerată a fi eşuată. În lipsa unei soluționări pe cale amiabilă, o parte poate notifica cealaltă parte care solicită o decontare prin conciliere de către o terță persoană. Dacă Comisia Europeană nu este o parte la contract, poate accepta să intervină în calitate de conciliator. Cealaltă parte trebuie să răspundă la solicitarea de conciliere în termen de 30 de zile. Dacă părțile nu convin altfel, perioada maximă stabilită pentru a ajunge la o soluționare prin conciliere trebuie să fie de 120 de zile de la notificarea care solicită o astfel de procedură. Dacă o parte nu este de acord cu cererea de conciliere a celeilalte părți, dacă o parte nu răspunde la timp la cererea respectivă sau nu ajunge la o soluționare în termenul maxim, de conciliere, procedura este considerată a fi eşuată. Dacă procedura de soluționare pe cale amiabilă și, dacă este solicitată, procedura de conciliere nu reuşeşte, fiecare parte poate sesiza litigiul fie la decizia unei jurisdicții naționale, fie arbitraj, după cum este specificat în Condițiile speciale*

La fel se vor reține și prevederile art. 69 din contractul nr. 63 din 30 august 2022, care stabilește expres că, *contractul este reglementat de legislația țării Autorității contractante*, respectiv de competența Instanței de judecată.

Din perspectiva normelor legale citate mai sus, instanța conchide că cerințele reclamantului – S.R.L. „Zagorlar” cu privire la încasarea datoriei în mărime de 3 927 217 (trei milioane nouă sute douăzeci și șapte mii două sute șaptesprezece) lei, cu titlu de datorie rezultată din contractul nr. 63 din 30 august 2022, privind lucrările de protecție împotriva dezastrelor provocate de inundațiile ale pîrîurilor în satul Goteşti, suma de 322 031,79 (trei sute douăzeci și două mii treizeci și unu) lei, 79 bani, cu titlu de penalitate, suma de 50 000 (cincizeci mii) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare achitate pentru taxa de stat, sunt întemeiate și urmează a fi admise integral, or, prin materialele dosarului, cu certitudine s-a constatat că, pârâtul – Primăria satului Goteşti, raionul Cantemir, nu și-a

onorat obligațiile contractuale privind plata pentru serviciile prestate de către reclamant, iar în partea încasării sumei de 20 000 (douăzeci mii) lei, pentru asistența juridică, Instanța de judecată, consideră că sunt neîntemeiate și exagerate, motiv pentru care va admite parțial pretenția dată, urmând ca să se expună în partea finală a prezentei hotărârii.

În acest sens instanța de judecată remarcă că lucrările dosarului, așa cum au fost descrise mai sus, denotă în mod incontestabil instituirea unui raport juridic obligațional între reclamantul – S.R.L. „Zagorlar" și pârâtul Primăria satului Gotești, raionul Cantemir, conform căruia, contractantul – reclamantul – S.R.L. „Zagorlar", s-a obligat să respecte graficul de execuție a lucrărilor, aprobat de Beneficiar, la caz pârâtul Primăria satului Gotești, raionul Cantemir, iar Autoritatea contractantă - Primăria satului Gotești, raionul Cantemir s-a obligat să s-a angajat să plătească contractantului – reclamantului – S.R.L. „Zagorlar", sub formă de retribuție pentru executarea și finalizarea lucrărilor la care a fost angajat și reparația oricâtor vicii aferente o sumă în valoare de 6 213 440, 00 MDL (lei).

De asemenea, din conținutul contractului nr. 63 din 30 august 2022, stipulează prevederi negociate de către părți, referitor la mărimea penalității pe care urmează să o suporte partea vătămată de încălcare, după cum urmează:

Cum atestă înscrisurile cauzei, reclamantul S.R.L. „Zagorlar" și-a executat cu diligență obligația să respecte graficul de execuție a lucrărilor, aprobat de Beneficiar, la caz pârâtul Primăria satului Gotești, raionul Cantemir, iar Autoritatea contractantă - Primăria satului Gotești, raionul Cantemir s-a obligat să s-a angajat să plătească contractantului – reclamantului – S.R.L. „Zagorlar", sub formă de retribuție pentru executarea și finalizarea lucrărilor la care a fost angajat și reparația oricâtor vicii aferente o sumă în valoare de 6 213 440, 00 MDL (lei), pe când, pârâtul nu și-au executat obligația de a achita în termenul stabilit în contract, plata pentru serviciile reclamantului.

Este de menționat că în cursul judecării cauzei, probațiunea în contradictoriu de către pârâtul Primăria satului Gotești, raionul Cantemir nu a fost executată, deși, pârâtul a cunoscut despre cauza pendinte și a fost îndreptățită să aducă dovezile de confirmare a achitării datoriei formate, achitând conform actului de verificare a datoriilor, după cum urmează: a achitat plata pentru serviciile prestate începând cu data de 19.08.2022 – 23.03.2023, în mărime de 3 274 089 lei, astfel, rezultă că datoria a rămas a fi 3 927 217 lei, nefiind achitată, motive pentru care, instanța va admite ca fiind întemeiat capătul de cerere privind încasarea din contul pârâtului Primăria satului Gotești, raionul Cantemir în beneficiul reclamantului S.R.L. „Zagorlar", suma de 3 927 217 (trei milioane nouă sute douăzeci și șapte mii două sute șaptesprezece) lei, cu titlu de datorie rezultată din contractul nr. 63 din 30 august 2022, privind lucrările de protecție împotriva dezastrelor provocate de inundațiile ale pîrîurilor în satul Gotești, or, prin materialele dosarului, cu certitudine s-a constatat că, pârâtul nu și-a onorat obligațiile contractuale, deși a fost somat de către reclamant vis-a-vis de datoria acumulată, încă la data de 12 mai 2023, potrivit scrisorii de expediere electronice și a informației remise reclamantului (f. d. 69-72).

Astfel, raportând normele legale citate mai sus la circumstanțele de fapt ale speței, instanța de judecată constată că cerința reclamantului cu privire la încasarea sumei de 3 927 217 (trei milioane nouă sute douăzeci și șapte mii două sute șaptesprezece) lei, cu titlu de datorie rezultată din contractul nr. 63 din 30 august 2022, privind lucrările de protecție împotriva dezastrelor provocate de inundațiile ale pîrîurilor în satul Gotești, este întemeiată și urmează a fi admisă.

**Cu privire la încasarea penalității, instanța de judecată, reține următoarele:**

Potrivit prevederilor art. 947 alin. (1)-(4) din Codul civil, stabilește că, *Clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă. Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere. Părţile pot conveni asupra unei penalităţi mai mari decît prejudiciul*.

Potrivit prevederilor art. 949 alin. (1) din Codul civil, stabilește că, *Dacă penalitatea este stipulată pentru cazul în care debitorul nu execută obligaţia, creditorul poate cere atît executarea obligaţiei, cît şi plata penalităţii. Nu se poate cere atît executarea obligaţiei, cît şi plata penalităţii dacă penalitatea s-a stipulat cu titlu de despăgubire în locul prestaţiei şi nu doar cu titlu de mijloc de garantare a executării obligaţiei*.

Conform prevederilor art. 953 alin. (1) din Codul civil, se indică că, *În cazuri excepţionale, luîndu-se în considerare toate împrejurările, instanţa de judecată poate dispune, la cererea debitorului, reducerea penalităţii disproporţionat de mari. La reducerea penalităţii, trebuie să se ţină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci şi de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului*.

Prevederi relevante speței se regăsesc și prevederile pct. 5 al contractului nr. 63 din 30 august 2022, Volumul 2 secțiunea 1, care stabilește condițiile speciale aplicabile, și anume fiind stipulat că, Beneficiarul va fi în drept să aplice o penalitate în mărime de 0,1 % pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 10%, din costul devizelor neexecutate conform graficului probat de ambele părți.

La caz, instanța de judecată, stabilește că, penalitatea potrivit conform calculului efectuat prin intermediul https://calc.prolex.md/4aM7fDC, la data de 23 martie 2023, constituie 322 031, 79 lei și a fost calculată pentru perioada 23.03.2023 – 12.06.2023.

Astfel, raportând normele legale citate mai sus la circumstanțele de fapt ale speței, instanța de judecată constată că cerința reclamantului cu privire la încasarea penalității în mărime de 322 031 (trei sute douăzeci și două mii treizeci și unu) lei, 79 bani, este întemeiată și urmează a fi admisă.

**Cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, instanța de judecată, reține următoarele:**

Potrivit pretențiilor inițiale precum și a celor concretizate pe parcursul examinării cauzei, la depunerea cererii de chemare în judecată, reclamantul S.R.L. „Zagorlar” a achitat taxa de stat în sumă de 50 000 lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 13 din 14 iunie 2023 (f. d. 7).

Potrivit art. 82 Cod de procedură civilă, *Cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei*.

Potrivit art. 83 Cod de procedură civilă, *Taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanţa judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. În acţiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcţie de caracterul şi valoarea acţiunii, iar în acţiunile*

*nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, în proporţii fixe, conform Legii taxei de stat*.

Potrivit art. 87 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, *Valoarea acţiunii se determină din suma cerută – în acţiunile pentru plata unei sume*.

Potrivit art. 90 lit. i) Cod de procedură civilă, *Din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: i) cheltuielile de asistenţă juridică*.

În conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, *Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părţii care a avut câştig de cauză toate cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii*.

Iar conform prevederilor art. 96 alin. (1)-(11) Cod de procedură civilă, *Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat*.

Astfel, luând în considerație faptul că, instanța a admis integral pretențiile ce ține de suma datorată, penalitatea calculată, în temeiul dispozițiilor art. 94 Cod de procedură civilă, instanța va compensa cheltuielile de judecată suportate de reclamantul S.R.L. „Zagorlar” și urmează a încasa de la Primăria satului Goteşti, raionul Cantemir cheltuielile judiciare compuse din cheltuieli pentru taxa de stat în mărime de 50 000 (cincizeci mii) lei.

Totodată, instanța de judecată, constată că, reclamantul S.R.L. „Zagorlar”, a solicitat și încasarea cheltuielilor de judecată suportate pentru asistența juridică în mărime de 20 000 lei, prezentând în sensul dat bonul de plată seria Gl nr. 425035 din 06 iunie 2023 (f. d. ).

Pornind de la practica CtEDO, cheltuielile pentru asistenta juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: a) dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); b) copia de pe facturile de strictă evidentă, emisă pentru clienţi-persoane juridice şi în alte cazuri stabilite de legislație; c) listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi a timpului aferent acestora (cu tariful şi orarul).

În confirmarea cheltuielilor de asistență juridică au fost prezentat bonul de plată din care urmează că reclamantul S.R.L. „Zagorlar”, a achitat avocatei Pascal Iuliana suma de 20 000,00 lei.

Potrivit Recomandărilor privind cuantumul onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică aprobate prin Decizia nr. 2 a Consiliului Uniunii Avocaţilor din 30.03.2012 (în continuare Recomandări) ”la determinarea cuantumului compensaţiei acordate, instanţa de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ţine cont de: complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea problemelor juridice ridicate de speţă”.

Aceleași Recomandări stabilesc un model-tip de raport privind activitatea avocatului în care urmează a fi indicate descrierea activității, data efectuării acesteia, timpul cheltuit pentru efectuarea acestor activități și rata (tariful) pentru efectuarea unor astfel de acțiuni.

Cu referire la Recomandările sus citate, avocata Pascal Iuliana a indicat cu lux de amănunte la acțiunile efectuate de acordare al asistenței juridice precum și timpul cheltuit pentru efectuarea acestor acțiuni.

CtEDO în acest sens cere o dare de seamă cu privire la lucrul efectuat de avocat, în care să fie descrise suficient de detaliat acțiunile întreprinse şi timpul cheltuit pentru acestea. Neprezentarea dării de seamă a dus la respingerea pretenției cu privire la costuri și cheltuieli.[1]

În același context, stabilind dacă costul asistenței juridice solicitate de reclamant este rezonabil, CtEDO a luat în calcul noutatea și complexitatea chestiunilor de fapt şi de drept puse în discuție[2].

Pe de altă parte, dacă cauza este repetitivă și există o jurisprudență bine stabilită în privința chestiunilor disputate, CtEDO a acordat o compensație mai mică pentru asistența juridică.[3]

Totodată, instanța de judecată, constată că, din descrierea activităților prezentate în raportul privind activitatea avocatului în cauza civilă depusă S.R.L. ”Zagolar” împotriva Primăriei satului Goteşti, r-nul Cantemir, cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată, de către avocata Pascal Iuliana au fost executate doar activitatea de studierea a materialelor dosarului, calcularea taxei de stat și selectarea conturilor, întocmirea cererii de chemare în judecată, autentificarea actelor pentru instanță și pârât și cheltuieli ce țin de xerox, însă rata (tariful) pentru efectuarea astfel de acțiuni de către avocată pentru asemenea cauză, instanța de judecată le consideră exagerate, și în această ordine de idei, instanța de judecată, reținând complexitatea cauzei, precum și aportul avocatului la soluţionarea cauzei, ținând cont că nu s-a prezentat în cadrul ședințelor de judecată, nu s-a constatat durata relaţiei dintre avocat şi client, experienţa, reputaţia şi abilitatea avocatului, justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză, faptul că cheltuielile urmează să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime, precum și detaliul în acțiuni și lucrul efectuat de avocat, în care să fie descrise suficient de detaliat acțiunile întreprinse şi timpul cheltuit pentru acestea, va admite parțial capătul de cerere și va încasa cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5 000,00 lei.

În conformitate cu prevederile art. 94, 96, 236, art. art. 238 - 241, art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de reprezentantul reclamantului S.R.L. ”Zagolar”, avocatei Pascal Iuliana împotriva Primăriei satului Goteşti, r-nul Cantemir, cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Primăriei satului Goteşti, adresa juridică r-nul Cantemir, satul Goteşti, str. Ștefan cel Mare, 22, cod fiscal: *****, în beneficiul S.R.L. ”Zagolar”, cu adresa juridică UTA Găgăuzia, mun. Comrat, str. T. Șevcenko, 1, ap. 36, cod fiscal: *****, suma de 3 927 217 (trei milioane nouă sute douăzeci și șapte mii două sute

[1] cauza Lupăcescu și alții c. Moldovei, hot. din 21/03/2006, §40 şi Amihalachioaie c. Moldovei, hot. din 20/04/2004, §47.

[2] cauza Manole și alții c. Moldovei, 13/07/2010, § 11

[3] cauza Oprea c. Moldovei, 21/12/2010, § 55

șaptesprezece) lei, cu titlu de datorie rezultată din contractul nr. 63 din 30 august 2022, privind lucrările de protecție împotriva dezastrelor provocate de inundațiile ale pîrîurilor în satul Goteşti, suma de 322 031,79 (trei sute douăzeci și două mii treizeci și unu) lei, 79 bani, cu titlu de penalitate, suma de 50 000 (cincizeci mii) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare achitate pentru taxa de stat și suma de 5000 (cinci mii) lei, pentru asistența juridică, iar în total suma de 4 304 248,79 (patru milioane trei sute patru mii două sute patruzeci și opt) lei, 79 bani.

În rest, acțiunea se respinge ca fiind neîntemeiată.

Prezenta hotărâre se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

Se explică părților că, instanța de judecată va redacta hotărârea integrală dacă, în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, participanții la proces vor solicita în mod expres acest lucru (termenul de 30 zile este un termen de decădere) sau dacă participanții la proces în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, vor depune cerere de apel.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Cahul în termen de 30 zile din data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Cahul (sediul Cantemir).

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Mihail OSADCII